

Slabé výsledky českých žáků

Výsledky žáků v matematické gramotnosti se oproti roku 2003 mírně zlepšily. ČR se nachází v průměru zemí OECD (viz kapitola 6, graf 1). Problémem je 21 % žáků, kteří nedosahují základní úrovně gramotnosti. Tito žáci čelí riziku, že nebudou schopni se dále vzdělávat a budou mít problémy s uplatněním na trhu práce.

Další socioekonomické údaje

Počet dětí v předškolním vzdělávání roste, ale podíl účasti v posledním roce přípravy na ZV klesá (viz kapitola 8.1, tabulka 4).

Podíl absolventů škol na nezaměstnanosti je jedním z významných argumentů, který **dokládá význam kvality vzdělání pro uplatnitelnost na trhu práce**. Dlouhodobě jednu třetinu všech nezaměstnaných tvoří lidé bez ukončeného SV. Nové důkazy o vlivu kompetencí na uplatnitelnost přinesl výzkum mezinárodního hodnocení dospělých PIAAC.

Je zřejmý vliv rodinného zázemí, tj. sociálně-ekonomického statusu, **na dosažené vzdělání**. Analýzy výsledků PIAAC prokazují zvyšování závislosti dosahovaného vzdělání na rodinném zázemí, tento vliv narostl v období mezi roky 1998–2012 více než dvojnásobně.

Podíl **žáků s diagnózou lehkého mentálního postižení mírně klesá**, stejně jako podíl žáků vzdělávaných v programu RVP ZV LMP (viz kapitola 8. 2, tabulka 5).

Podíl **žáků sociálně znevýhodněných** uváděných ve výkazech škol **se pohybuje do 1 %**.

Podíl počtu žáků, kteří plní povinnou školní docházku na VG a konzervatořích postupně mírně narůstá, pohybuje se mezi 12–13 %.

Došlo k **navýšení počtu neúspěšných žáků u maturitní zkoušky**. Od zavedení společné části maturitní zkoušky výrazně narostl počet neúspěšných maturantů a drží se kolem 19 % (viz kapitola 8. 2, tabulka 6).

Doporučení

Návrhy doporučení vycházejí z analýzy identifikovaných hlavních problémů v oblasti rovnosti a kvality ve vzdělávání v ČR

- Dostupnost PV pro všechny děti jako způsob podpory pro úspěšný nástup dětí do ZŠ.
- Motivace znevýhodněných žáků k větším ambicím a dokončení SV.
- Zlepšení kvality přípravy pedagogických pracovníků a podmínek jejich práce.
- Posílení a proměna poradenského systému.
- Systematický sběr dat včetně údajů o socioekonomickém zázemí žáků.
- Věnovat větší pozornost spolupráci s rodiči.

Hlavní priority z hlediska zvýšení spravedlivosti ve vzdělávání

1. Zlepšení výsledků žáků (dokončování SV).
2. Proměna kvalifikačního profilu pedagogů se zaměřením na inkluzi.
3. Systémové využívání socioekonomických údajů o žácích pro efektivnější financování a hodnocení.